

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI PREKRŠAJNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
ZAGREB

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca: M. L., kao predsjednice vijeća te M. S. i S. D., kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice D. P., kao zapisničarke, u prekršajnom postupku protiv I. okr. pravne osobe X. d.d., II-okr. odgovorne osobe D. Z., III-okr. odgovorne osobe D. I., IV-okr. odgovorne osobe Ž. K., V-okr. odgovorne osobe G. D. i VI-okr. odgovorne osobe D. L., svi zastupani po branitelju N. G., odvjetniku u Odvjetničkom društvu G. & P., zbog prekršaja iz članka 63. stavke 5. točke 3. i 4. i stavke 6. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“ broj 151/05., 36/09, 75/09, 76/13), odlučujući o žalbi I. okr. pravne osobe X. d.d., II-okr. odgovorne osobe D. Z., III-okr. odgovorne osobe D. I., IV-okr. odgovorne osobe Ž. K., V-okr. odgovorne osobe G. D., podnijetoj protiv presude Prekršajnog suda u Zagrebu, od 31. listopada 2012. godine, broj: 82. PpG-6750/11, u sjednici vijeća održanoj dana 3. veljače 2014. godine,

r i j e š i o j e :

Žalba oštećenika D. K. odbacuje se kao nedopuštena.

p r e s u d i o j e :

Žalba I. okr. pravne osobe X. d.d., II-okr. odgovorne osobe D. Z., III- okr. odgovorne osobe D. I., IV-okr. odgovorne osobe Ž. K., V-okr. odgovorne osobe G. D. odbija se kao neosnovana i prvostupanjska presuda potvrđuje.

Ako okrivljenici u roku određenom -prvostupanjskom presudom za plaćanje izrečene novčane kazne, a računajući od primitka ove presude, uplate dvije trećine te novčane kazne, smatrat će se da je novčana kazna u cjelini uplaćena.

Obrazloženje

Pobijanom presudom, I. okr. pravna osoba X. d.d., II-okr. odgovorna osoba D. Z., III-okr. odgovorna osoba D. I., IV-okr. odgovorna osoba Ž. K., V- okr. odgovorna osoba G. D. proglašeni su krivima i kažnjeni: I. okr. ukupnom novčanom kaznom u iznosu od 40.000,00 kn (četrdesettisućakuna), a II-okr., III-okr., IV-okr. i V-okr. ukupnom novčanom kaznom u iznosu svaki od po 6.800,00 kn (šesttisućaosamstokuna), zbog prekršaja iz članka 63, stavke 5. točke 3. i 4. i stavke 6. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, opisanih u izreci te presude, dok je VI-okr. odgovorna osoba D. L. oslobođen od optužbe radi istih djela prekršaja.

Istom presudom I. okr. pravna osoba X. d.d., II-okr. odgovorna osoba D. Z., III-okr. odgovorna osoba D. I., IV-okr. odgovorna osoba Ž. K., V-okr. odgovorna osoba G. D. su obvezani naknaditi troškove prekršajnog postupka u paušalnom iznosu od po 500,00 kn (petstokuna) svaki.

Protiv osuđujućeg dijela navedene presude okrivljenici I-V, su po branitelju pravodobno podnijeli zajedničku žalbu, zbog bitne povrede odredaba prekršajnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja povrede odredaba materijalnog prekršajnog prava.

U bitnom, ponavljaju sve navedeno u obrani pred prvostupanjskim sudom, da su u odštetnom predmetu ošt. K. D. iz Z. postupali sukladno zakonu. Posebno se pozivaju na odredbu članka 12. ZOOUP-a, i Direktivu 2009/103/EZ, kao i Zbornik Pravnog fakulteta- autoricu Ć. T., te Komentar ZOO dr. V. G., gdje se komentiraju odredbe čl. 943. kao i da je na tragu stavova okrivljenika i recentna sudska praksa parničnih sudova u postupcima naknade štete. Istovjetno obrani poriču da bi bili odgovorne osobe u I-okr. pravnoj osobi i stavu suda o odgovornosti okrivljenika, te smatraju da takav stav nije u skladu s čl. 61.st. 1. Prekršajnog zakona i Pravilniku o organizaciji rada i sistematizaciji radnih mjesta I-okrivljenika.

Tužitelj je pravodobno izjavio žalbu zbog oslobođenja VI. okrivljenika od optužbe i zbog odluke o prekršajnopравnim sankcijama, u žalbi u bitnom navodi da je izreka presude proturječna sama sebi i razlozima presude, kao i da nema razloga o odlučnim činjenicama odnosno razlozi su potpuno nejasni za oslobođenje VI. okrivljenika od optužbe, obzirom su dostavili dostatne dokaze za krivnju VI. okrivljenika, kao i da nije bilo osnove da se odgovornim osobama ublaže novčane kazne.

Oštećenik je putem branitelja podnio žalbu protiv presude zbog odluke o prekršajnoj sankciji i odluke o troškovima postupka, pobijajući presudu sadržajno isključivo zbog odluke o prekršajnoj sankciji.

Žalitelji predlažu da se zbog razloga navedenih u žalbama, iste prihvate.

Žalba okrivljenika i tužitelja nije osnovana.

Žalba oštećenika D. K. je nedopuštena.

Odlučujući o žalbi i ispitujući pobijanu presudu u smislu članka 202. Prekršajnog zakona („Narodne novine“ broj: 107/07, 39/13, 157/13) Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske (dalje: ovaj Sud) je ocijenio daje prvostupanjski sud u potpunosti i pravilno utvrdio činjenično stanje i na temelju utvrđenog činjeničnog stanja pravilno pravno označio djela, odnosno propust okrivljenika kao prekršaje iz primijenjenog propisa te da u postupku nisu povrijeđene odredbe prekršajnog materijalnog prava na koje ovaj Sud pazi po službenoj dužnosti.

Nije prihvaćen prigovor žalbe okrivljenika o bitnoj povredi odredaba prekršajnog postupka iz članka 195. stavke 1. točke 3. Prekršajnog zakona. Suprotno tvrdnji žalitelja u konkretnom slučaju ne radi se o konsumpciji, već o realnom stjecađu i zakonito je prvostupanjski sud našao u ponašanju okrivljenika elemente prekršaja iz članka 63. stavke 5. točke 3.14. i stavke 6. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu. Nije prihvaćen prigovor žalbe okrivljenika o bitnoj povredi odredaba prekršajnog postupka iz članka 195. stavke 1. točke 11. Prekršajnog zakona, a usmjeren na nejasnoću razloga o odlučnim činjenicama. Obrana okrivljenika neprihvatljiva je već zato što traženje dostave skice lica mjesta o nezgodi dostavljena PU, nije oslobađala okrivljenike od navedenih zakonskih normi.

Nisu u pravu okrivljenici kao žalitelji kad prigovaraju nepotpuno i pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju i pogrešnoj primjeni materijalnog prava, jer je prvostupanjski sud na temelju rezultata prekršajnog postupka, cijeneći provedene dokaze po slobodnom sudačkom uvjerenju (članak 88. Prekršajnog zakona), imao dovoljno osnove za zaključak da su se u ponašanju okrivljenika stekla sva obilježja bića prekršajnog djela iz članka 63. stavke 5. točke 3. i 4. i stavke 6. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, za koje ih je proglasio krivima i kaznio. Svoju odluku prvostupanjski je sud detaljno i valjano obrazložio.

Sukladno odredbi članka 12. stavke 1. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“ broj 151/05., 36/09, 75/09, 76/13) odgovorni osiguratelj je dužan u roku od 60 (u vrijeme počinjenja prekršaja 30 dana) dana od dana primitka odštetnog zahtjeva utvrditi osnovanost i visinu toga zahtjeva te dostaviti podnositelju zahtjeva:

1. obrazloženu ponudu za naknadu štete, ako su odgovornost za naknadu štete te visina štete nesporne, odnosno
2. utemeljeni odgovor, na sve točke iz odštetnog zahtjeva u slučaju ako su odgovornost za naknadu štete ili visina štete sporni.

Dok je odredbom članka 12. stavke 3. istog Zakona propisano da u slučaju nemogućnosti utvrđenja visine konačnog iznosa štete, odgovorni osiguravatelj je oštećenoj osobi dužan isplatiti iznos nespornog iznosa naknade štete kao predujam u roku propisanom stavkom 1. ovoga članka. Okrivljenici su, u predmetnom slučaju propustili izvršiti propisano. Navodi okrivljenika kojima upućuju na primjenu roka od 3 mjeseca od datuma kada je oštećena strana podnijela svoj zahtjev za naknadu štete direktno osiguravajućem društvu iz Direktive 2009/103/EZ su u cijelosti neosnovani. Naime, okrivljenici nisu niti u ovome roku eventualno postupili, već su prema stanju spisa tek protekom roka od skoro dvije godine nakon podnošenja odštetnog zahtjeva isplatili određeni nesporni dio i priznali počinjenje bića prekršaja iz točke 2. optužnog prijedloga, a niti je u konkretnom slučaju pravno relevantna literatura na koju se okrivljenici pozivaju u žalbi, da bi ih to moglo ekskulpirati prekršajne odgovornosti.

Prvostupanjski je sud pravilno zaključio da ono što okrivljenici nazivaju potpuno nedokumentiranim zahtjevom u konkretnom slučaju nije točno, već su imali dovoljno osnova i razloga za zakonsko postupanje po zahtjevu oštećenika K. D.

Stoga su okrivljenici, sukladno stavci 3. i 1. članka 12. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, u nemogućnosti da se u vrijeme podnošenja zahtjeva utvrdi konačan iznos štete, kao predujam, morali isplatiti određeni iznos, oštećeniku u roku iz stavke 1. članka 12. navedenog Zakona. Kako je za osiguratelja preostali iznos bio neprihvatljiv, dakle, sporan, u istom roku, morali su oštećeniku dostaviti i utemeljeni odgovor. Predmetni Zakon nije ovlastio odgovornog osiguratelja ni na kakvo uvjetovanje isplate, pa je bez utjecaja na zakonitost pobijane sudske odluke - okolnost da se na taj dio obrane okrivljenika, u kojem svoj propust pravdaju činjenicom da im oštećenik nije dostavio zatraženo, sud nije očitovao.

Bez osnove je prigovor koji se odnosi na stav suda o odgovornosti svih okrivljenika I-V za koji smatraju da nije u skladu s cl. 61. stavkom 1. Prekršajnog zakona. Člankom 61. stavkom 1. Prekršajnog zakona propisano je da je odgovorna osoba u smislu tog Zakona fizička osoba koja vodi poslove pravne osobe ili joj je povjereno obavljanje određenih poslova iz područja djelovanja pravne osobe. Poslove pravne osobe, sukladno članku 240. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj 111/93. i dr.), uvijek vodi uprava, neovisno o broju članova uprave, odnosno činjenici da li ju čini jedna ili više fizičkih osoba.

Naime, raniji prekršajni zakoni, kao i Zakon o privrednim prijestupima definirali su odgovornu osobu kao onu osobu kojoj je u pravnoj osobi dodijeljen određen krug poslova i zadataka, dakle, odgovorna osoba bila je ono što teorija naziva punomoćnikom po zaposlenju. Odgovorna osoba utvrđivala se uvidom u samoupravne opće akte i pravilnike o radu. Prekršajni zakon definirao je odgovornu osobu drugačije, imajući u vidu da novo trgovačko pravo posebnu pozornost i odgovornost za zakonitost poslovanja pravne osobe daje upravi, u kojem smislu je krenula i sudska praksa. Jednako kako obrtnik, koji sukladno stavci 2. članka 20. Zakona o obrtu („Narodne novine“ broj 77/93. i dr.), odgovara za zakonitost obavljanja obrta i za zakonitost rada djelatnika koje zapošljava tako i uprava odgovara za zakonitost obavljanja djelatnosti trgovačkog društva i zakonitost rada radnika trgovačkog društva. Naime, svi neposredni izvršitelji direktno su podređeni načinu vođenja poslovanja koji određuje uprava. Uprava je ta koja vodi poslove trgovačkog društva te je sukladno članku 240. Zakona o trgovačkim društvima, a u konkretnom slučaju, kad je okrivljena pravna osoba društvo za osiguranje i članku 29. Zakona o osiguranju („Narodne novine“ broj 1151/05. i dr.), odgovorna za zakonitost poslovanja pa se djelo ili propust neposrednog izvršitelja prekršaja kao odgovorne osobe pripisuje

njenom propustu dužnog nadzora nad zakonitošću rada, odnosno načinu vođenja poslova.

Isto tako ovaj Sud smatra neosnovanim žalbeni navod tužitelja da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odnosno da je VI okr. odgovorna osoba za počinjene prekršaje. Prvostupanjski sud je suprotno tvrdnji tužitelja dao valjane razloga zašto VI-okrivljenika oslobodio od optužbe koje razloge u cijelosti prihvaća i ovaj Sud i izreka presude u tom dijelu nije proturječna sama sebi, pa se tužitelj zbog nepotrebnog-ponavljanja upućuje na razloge prvostupanjske presude u tom dijelu. Ugovor obveznog prava ne može derogirati kogentne pravne norme, a niti je tužitelj ičim dokumentirao svoje žalbene navode glede izrečenih novčanih kazni u odnosu na odgovorne osobe, da bi se iste mogle smatrati neodgovarajućim u odnosu na okrivljenike - odgovorne osobe.

Imajući u vidu pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja i pravne kvalifikacije djela, ovaj Sud je našao da je izrečena ukupna novčana kazna u granicama zakona, smatrajući da obzirom nisu utvrđene otegotne okolnosti, kao i obzirom na protek vremena, da će se istima ostvariti svrha prekršajne sankcije i okrivljenici ubuduće kloniti činjenja prekršaja, te da će se njima postići svrha kažnjavanja.

Zbog izloženih razloga valjalo je žalbu okrivljenika i tužitelja odbiti kao neosnovanu i prvostupanjsku presudu potvrditi.

Rješavajući dalje o žalbi oštećenika podnijetoj po branitelju Željku Juriću odvjetniku iz Zagreba ovaj Sud je našao, imajući u vidu odredbu članka 192. stavke 4. Prekršajnog zakona prema kojoj oštećenik može pobijati presudu samo zbog odluke o troškovima prekršajnog postupka, a što nije slučaj u konkretnoj žalbi, da ista nije dopuštena. Naime oštećenik u žalbi navodi da pobijanu presudu pobija zbog a) odluke o prekršajnoj sankciji i b) odluke o troškovima postupka ali taj žalbeni osnov samo paušalno bez obrazloženja navodi u žalbi, slijedom čega se o istom ovaj Sud nije mogao očitovati, to je temeljem iznesenog valjalo je žalbu oštećenika odbaciti kao nedopuštenu.

S obzirom na prijelazne i završne odredbe članka 58. stavka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Prekršajnog zakona (Narodne novine broj 39/13), koji je stupio na snagu 1. lipnja 2013. godine, a nakon donošenja pobijane presude, valjalo je u konkretnom slučaju primijeniti odredbu članka 152. stavka 3. Prekršajnog zakona (Narodne novine broj 107/07 i 39/13) i okrivljenike upozoriti da, ako u roku ostavljenom za plaćanje novčane kazne uplate dvije trećine izrečene novčane kazne, smatrat će se da je novčana kazna u cjelini uplaćena.

S obzirom na sve izloženo, odlučeno je kao u izreci,

U Zagrebu, 3. veljače 2014. godine

Zapisničarka:
D. P. v.r.

Predsjednica vijeća:
M. L. v.r.

Presuda se dostavlja Prekršajnom sudu u Zagrebu u 11 primjeraka: za spis, žalitelje, branitelja, oštećenika, branitelja i podnositelja optužnog prijedloga.

Suglasnost ovog primjerka s izvornikom ovjerava
Upraviteljica sudske pisarnice:

E. V.